

POSTÅPNERI

POST-AABNER-STED / POSTAABNERI

Ordningen med *poståpnerier* vokste frem som en praktisk løsning under de første hundre år av Postens historie. Årsaken var det beskjedne antall postruter i Norge. Det fantes mange steder som postrutene ikke gikk innom. Man ordnet det derfor slik at en person langs hovedruten fikk åpne og bruke klappen på postsekken. Vedkommende kunne da ta ut og legge inn brev fra de omkringliggende områdene. I 1758 ble denne ordningen formalisert gjennom en kongelig: «*Anordning Anlangende Forandring og bedre Indretning Ved Post-Væsenet i Norge*», datert 4.8.1758. Sivile, militære og geistlige embetsmenn, gjestgivere og andre som bodde på passende steder i rutene, kunne bli pålagt å bli poståpnerne. De skulle også ha oppsyn med hvordan postbøndene oppfylte sine forpliktelser. *Poståpneri* ble etter det beholdt som betegnelse på et poststed på lavere nivå, underlagt et postkontor.

Et signet med teksten «FETSUNDS JERNBANE-POSTAABNERI» ble gravert for General-Post-Directionen av Knud Knudsen Espe i november 1862 ¹⁾. Det er trolig at også flere av de andre nye poståpneriene langs Kongsvingerbanen i denne sammenheng ble kalt Jernbane-Postaabneri. Jeg har registrert at Fetsund fremdeles brukte dette signetet i 21.12.1901.

Tittelen poståpner og betegnelsen poståpneri forsvant 1.11.1973. Da ble alle poståpneriene gjort om til underpostkontor, noen få til postkontor i den nye poststedsgruppen (postkontor B). Det var i 1973 først meningen at poståpnerne skulle få tittel *underpostkontorstyrer*. I stedet ble den enklere tittelen *poststyrer* valgt ²⁾

1) Langangen, Anders (1993) "Norske postsigneter 1814-1899", utgave ved Oslo Filatelistklubb 1996.

2) Sirkulære nr 47, 4.12.1973.